EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

EDUSKUNNAN KANSLIA

MATKAKERTOMUS

02.04.2025
EDK/567/01.06.03/2024

Marja Ekroos
Valiokuntaneuvos
Ympäristövaliokunta
Valiokuntasihteeristö

Ympäristövaliokunnan matka Pariisiin 24.-26.3.2025

Pariisin vierailulle osallistuivat pj. Krista Mikkonen, vpj. Pinja Perholehto, edustajat Pauli Aalto-Setälä, Marko Asell, Petri Huru, Mai Kivelä, Hanna Kosonen, Jorma Piisinen, Merja Rasinkangas ja Tere Sammallahti sekä valiokuntaneuvos Marja Ekroos.

Vierailun pääteemoja olivat kiertotalouden edistäminen, biodiversiteetin suojelu, ilmastonmuutoksen haasteisiin vastaaminen ja puurakentamisen edistäminen.

VIERAILUKOHTEET

Maanantai 24.3.2025

Suurlähettiläs Matti Anttonen ja ulkoasiansihteeri Oona Hulmi perehdyttivät delegaatiota Ranskan ajankohtaiseen poliittiseen tilanteeseen sekä ympäristökysymyksiin. Tulkki Tiiu Grünthal toimi suomi-ranska-suomi-tulkkina tapaamisissa parlamentissa sekä Nangisin vierailulla.

Delegaatio tutustui Nangisin kaupungissa Pariisin lähistöllä kasvillisuuspohjaiseen, pääasiassa maataloudesta peräisin olevien jätevesien jätevedenpuhdistushankkeeseen (fytoepuraatio) Rampillonin kosteikkoalueella. Brien alueen julkinen mm. vesistöjen hoidosta, kehittämisestä, tulvasuojelusta ja ennallistamisesta vastaava yhteistyöelin (le syndicat mixte des 4 vallées de la Brie - SM4VB), joka myös toimeenpanee Life Artisan-hankkeen pilottihanketta, esitteli delegaatiolle työtään yhdessä Ranskan kansallisen maatalous- ja luonnonvaratutkimuskeskuksen tutkijan sekä alueen pohjavesiasiantuntijan kanssa. Life Artisan -hanke on Euroopan komission ja Ranskan ympäristöministeriön rahoittama 8-vuotinen ohjelma, jota toteuttaa Ranskan kansallinen biodiversiteettivirasto (Office francais de la Biodiversité) 28 alueellisen toimijan kanssa. Ohjelmalla toimeenpannaan osaltaan kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaa ja kansallista biodiversiteettisuunnitelmaa. Hankkeen kokonaisbudjetti on 16,7 miljoonaa euroa.

Hanke pyrkii havainnollistamaan ja todentamaan luontopohjaisten ratkaisujen potentiaalia, kasvattamaan toimijoiden osaamista niiden hyödyntämisessä sekä vahvistamaan luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntämistä kaikkialla Ranskassa (https://www.arec-idf.fr/evenements/visite-de-la-zone-tampon-humide-de-rampillon/). Hanke on osa laajaa EU-rahoitteista Life Artisan-hanketta, joka pyrkii edistämään luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntämistä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. https://www.ofb.gouv.fr/le-projet-life-integre-artisan

Keskusteluissa kiinnostusta herättivät myös vaihtoehtoiset eristysmateriaalit luonnollisista raaka-aineista kuten hampusta. https://wallup.fr/en/lentreprise-english/

Päivän päätteeksi suurlähettiläs Pasi-Heikki Vaaranmaa Suomen pysyvästä edustustosta OECD:ssa selosti ajankohtaisia asioita työillallisella.

Tiistai 25.3.2025

Delegaatio tapasi parlamentin alahuoneen eli kansalliskokouksen kestävästä kehityksestä ja maankäytön suunnittelusta vastaavan valiokunnan puheenjohtajan **Sandrine Le Feurin** ja mukaan liittyi myös muutama muu valiokunnan jäsen. Tapaamisessa keskusteltiin ajankohtaisista aiheista. Erityisesti esillä olivat maiden tavoitteet kiertotalouden edistämiseksi ja muun muassa muovin vähentämiseksi ja pikamuodin hillitsemiseksi myös terveyssyistä ja roskaamisen vähentämiseksi. Muovipakkauksia halutaan korvata lasisilla myös mikromuoviongelman vuoksi. Jätehuollon toimivuudessa on vielä haasteita. Myös Ranska pyrkii biodiversiteetin suojaamiseen kaikessa toiminnassa ja viherpeitteen säilyttämiseen. Viherpeitteellä on suuri merkitys ilmaston lämmetessä erityisesti urbaanien kaupunkiympäristöjen lämpötilan hillitsemisessä. Latvuston viherpeitteisyys voi tuottaa jopa 10 asteen eron helteellä verrattuna puuttomaan kaupunkiympäristöön. Kuivuus on yhä pahempi ongelma Ranskassa, samoin PFAS-aineiden pitoisuudet juomavedessä herättävät huolta. Kansallispuistot halutaan pitää monikäyttöisinä ja kävijöille maksuttomina.

Ilmastonmuutoksen pelätään hävittävän jopa 30 prosenttia Ranskassa kasvavista puulajeista vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteena on tukea julkisia ja yksityisiä metsänomistajatahoja ilmastonmuutokselle vastustuskykyisemmän metsän kasvatuksessa ja hoidossa. Tukitoimet yksityiselle taholle ovat merkittäviä, sillä noin 70 prosenttia maan talousmetsästä on 3,4 miljoonan yksityisen metsänomistajatahon omistuksessa. Haasteet maan eri osissa ovat hyvin erilaisia, sillä ilmastollisesti Pohjois-Ranska, Alpit, eteläinen Ranska ja länsirannikko poikkeavat toisistaan suuresti, merentakaisista departementeista puhumattakaan.

Delegaatio vieraili Euroopan suurimmassa puurakenteisessa toimistokompleksissa **Arboretum-kampuksella** Nanterressa Pariisissa Stora Enson Ranskan maajohtaja Eric Munozin johdolla. Keskustelua käytiin muun muassa palomääräysten suhteesta puurakentamiseen. Palomääräyksiä on Ranskassa uudistettu, sillä aikaisemmin sääntelyn tulkinnanvaraisuus johti hyvin suuriin eroihin eri kohteissa ja eri puolilla maata.
https://references.buildingsolutions.storaenso.com/en/projects/office/france/arboretum

Ilmastontutkimukseen keskittyvän I4CE-tutkimuskeskuksen johtaja **Benoit Leguet** esitelmöi työlounaalla Ranskan ilmastopolitiikasta. I4CE on itsenäinen tutkimuslaitos, joka keskittyy erityisesti ilmastonmuutoksen torjuntaan ja sopeutumiseen paneutuvaan politiikka-analyysiin. Tutkimuslaitos työskentelee kolmen ilmastonmuutoksen kannalta keskeisen muutosalueen, energiakysymysten, maatalouden ja metsien ympärillä, keskittyen kuuteen taloudelliseen haasteeseen: investointeihin, julkiseen rahoitukseen, kehitysrahoitukseen, rahoitussääntelyyn, hiilenhinnoitteluun ja sertifiointeihin. Benoit Leguet on toiminut I4CE:n johdossa vuodesta 2015 saakka ja on Ranskan ilmastoneuvoston – le Haut Conseil du Climat (riippumaton neuvoa-antava elin) jäsen.

Delegaatio vieraili myös senaatissa, jossa tutustuttiin senaatin työskentelyyn ja ympäristövaliokunnan työhön. Senaattori Stéphane Demilly Sommesta kertoi, että kansalliskokouksen läpäistyään lakiehdotus tulee hyväksyä myös senaatissa, jossa on vastaavat valiokunnat. Jos senaatti haluaa muuttaa pilkkuakaan ehdotuksesta, perustetaan komissio, jonka tehtävänä on saada aikaan yhteneväinen näkemys ylä- ja alahuoneen välillä. Esimerkiksi pikamuodin rajoittamista koskeva lakiehdotus on hyväksytty kansalliskokouksessa, mutta asian käsittely on viivästynyt, koska senaatissa ehdotukseen halutaan muutoksia.

Tapaamisessa pääministerin kanslian alaisen ekologisesta suunnittelusta vastaavan sihteeristön pääsihteerin **Frederik Jobertin** kanssa aiheena oli ajankohtainen tilanne Ranskan ilmasto- ja ympäristötavoitteiden osalta ja sihteeristön rooli ministeriöiden välisessä koordinaatiossa. Ranskassa ministeriöiden ”siiloissa toimimisen” haasteeseen ja ilmastotyön koordinaation parantamiseen on pyritty presidentti Macronin vuonna 2022 perustamalla uudella toiminnallisella organisaatiolla pääministerin kansliassa. Sihteeristössä työskentelee parikymmentä henkeä. Sillä ei ole varsinaisia toimivaltuuksia, vaan se pyrkii dataa analysoimalla tuottamaan käyttökelpoista näkemystä johdonmukaisen ilmastopolitiikan toteuttamiseksi ja myös esittämään kysymyksiä aktiivisesti ennemmin kuin esittämään ratkaisuvaihtoehtoja. Jobert totesi, että pääministerin tuki toiminnalle on avainasemassa uuden organisaation vaikuttavuuden kannalta.

Keskiviikko 26.3.2025

Delegaatio vieraili OECD:n päämajassa, jossa järjestettiin tapaaminen OECD:n ympäristöosaston (OECD Environment Directorate, ENV) johtavien asiantuntijoiden kanssa. Tapaamisessa keskusteltiin ajankohtaisista teemoista ja OECD:n työstä mm. planetaariseen kolmoiskriisiin ja kiertotalousteemoihin liittyen. Alustuspuheenvuoron pitivät OECD:n ympäristöpolitiikkakomitean (OECD Environment Policy Committee, EPOC) suomalainen puheenjohtaja Kaarle Kupiainen ympäristöministeriöstä ja johtava asiantuntija Shardul Agrawala (esitys aineistossa).

Iltapäivällä delegaatio vieraili Seine-Saint-Denisin uintikeskuksessa. Uintikeskus on Olympialaisten ainoa pelkästään urheilua varten tehty uudisrakennus, Stade de France’a vastapäätä. Se on rakennettu kokonaan biolähteistä peräisin olevista materiaaleista. Uintikeskuksen ennätyksellisen pitkät, 90 metriset kattopalkit on tehty suomalaisesta kuusesta. Kattopalkkien asentaminen kesti seitsemän kuukautta. Katolla on 5 000 neliötä aurinkopaneeleita. Siirrettävän lattian ansiosta uintikeskus voidaan mukauttaa monenlaiseen käyttöön. Hallin istumapaikat on tehty pääasiassa lähistöltä kerätyistä ja kierrätetyistä muovipulloista. Uintikeskus avataan suuren yleisön käyttöön kesällä 2025 sen jälkeen, kun se on mukautettu olympialaisten jälkeen erityyppisiin tarpeisiin. Kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 147 milj. euroa.

Suomalaisen kuusen valtti on lujuus, siitä saadaan C24- ja C30-lujuusluokiteltua sahatavaraa. Puutavaran välitti Ranskaan suomalainen Sapinus Oy. Liimapalkit on valmistanut ranskalainen perheyhtiö Mathis. Kattopalkkien puu tuli Isojoen Sahalta ja Jet-Puulta. Jet-Puun raaka-aine tulee noin sadan kilometrin säteellä sahalta, pelkästään kuusta. Yhtiön tuotannosta noin kolmannes menee ulkomaille. Päävientikohde on Ranska, asiakkaita siellä on kymmenkunta. Raaka-aine lähti erikoiskuivattuna 10–12 prosentin kosteuteen, jolloin se on suoraan liimattavissa. Normaali sahatavara toimitetaan laivauskuivana, joka tarkoittaa 18 prosentin kosteutta. Mathis höyläsi puun, sormijatkoi sen pitkiksi lamelleiksi ja liimasi yhtenäisiksi palkeiksi. Jokainen kattoa kannatteleva liimapalkki on erilainen. (Lähde: Tekniikka ja Talous; artikkeli aineistossa)

Aineiston säilytys: Marja Ekroos

Liite

Ohjelma